Категорія справи № **766/5330/25: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Злочини проти основ національної безпеки України; Державна зрада.**
Надіслано судом: **25.06.2026.** Зареєстровано: **25.06.2026.** Забезпечено надання загального доступу: **26.06.2026.**
Унікальний номер провадження: **1 кп/766/2184/26**
Номер кримінального провадження: **12025250000000287**

Справа №766/5330/25
н/п 1 кп/766/2184/2

ВИРОК
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
24 червня 2026 р. Херсон
Херсонський міський суд Херсонської області у складі
головуючого ОСОБА_1 ,
суддів ОСОБА_2 , ОСОБА_3 ,
за участю секретаря судового засідання ОСОБА_4 ,
прокурора ОСОБА_5 ,
захисників ОСОБА_6 , ОСОБА_7 ,
розглянувши у відкритому судовому засіданні в порядку спеціального судового провадження (ін absentia) кримінальне провадження №12025250000000287, за обвинуваченим
ОСОБА_8 , ПІФОРМАЦІЦІ_1 , уродженця м.Горлівка Донецької області, громадянина України, зареєстрованого місце проживання за адресою: АДРЕСА_1 , раніше не судимого,
у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст.111, ч.2 ст.28 ч.1 ст.438 КК України,
ОСОБА_9 , ПІФОРМАЦІЦІ_2 , уродженця м.Горлівка Донецької області, громадянина російської федерації, зареєстроване місце проживання: АДРЕСА_2 , раніше не судимого,
у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.28 ч.1 ст.438 КК України,

В С Т А Н О В И В :

Формування обвинувачення, визнаного судом доведеним. Статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає відповідальність за кримінальне правопорушення.

ОСОБА_8 , будучи громадянином України, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвий досвід, розуміючи факт ведення збройного конфлікту, захоплення та подальшої окупації селища Білозерка Херсонського району Херсонської області збройними силами російської федерації, а також те, що суверенітет України та територіальна цілісність України є основними ознаками її державного суверенітету, незалежності та єдиної Білозерка, у невстановлений досудовим розслідуванням час та місце, але не пізніше червня 2022 року достовірно знаючи про наявне вказане обставини, але з загальнодержавним ворожим ставленням на бік ворога в період збройного конфлікту, а саме добровільно проходив військову службу в незаконному збройному формуванні «дар» (далі - ПЗФ «дар»), створеного російською федерацією, під час чого надавав безпосередню допомогу держави-агресору (російській федерації) та її представникам у проведенні на території Білозерської районної ради.

Так, у березні - вересні 2022 року з метою ведення основної мети щодо широкомасштабних нападів на цивільне населення, невстановленим досудовим розслідуванням військовим рф та представниками інших силових структур, на підтримки вищого керівництва рф, в захоплених тимчасових державних органів і установ селища Білозерка Херсонського району Херсонської області організовано місця для незаконного утримання (незаконного ув'язнення), катування та жорстокого поводження з цивільними особами, вчинення іншого фізичного, психологічного тиску з метою одержання інформації про військових активістів, протинімцями окупаційної влади і подальшого ув'язнення вищезазначених осіб до співпраці з державою-агресором.

Зокрема, у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 30 березня 2022 року, не встановлені військовослужбовці регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань рф, перебуваючи за адресою: АДРЕСА_3 , захопили та встановили свій контроль над адміністративним приміщенням Білозерського районного суду Херсонської області, що було обумовлено воєнною необхідністю, а здійснено з метою незаконного ув'язнення, катування та жорстокого поводження з цивільними особами, вчинення іншого фізичного, психологічного тиску з метою одержання інформації про військових активістів, протинімців окупаційної влади і подальшого ув'язнення вищезазначених осіб до співпраці з державою-агресором.

У невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше червня 2022 року, ОСОБА_8 проходив військову службу в невстановленому підрозділі ПЗФ «дар», точна посада та військове звання не встановлені.

Будучи військовослужбовцем ПЗФ «дар», ОСОБА_8 щонайменше з червня 2022 року до моменту доконаної мети Херсона, а саме до 11.11.2022 року, діючи у умовах воєнного стану, знаходячись на території селища Білозерка Херсонського району Херсонської області, активно публічно сприяв реалізації плану держави-агресора щодо ведення будь-якої війни проти України з метою повного знищення її державності, а також, перебуваючи на території Білозерської районної ради, учинив у незаконному ув'язненні, залишаючи потерпілих протягом усього часу ув'язнення без законодавчого захисту, примушуючи йти на нетакту співпраці, застосовував жорстоке поводження, утримуючи ув'язнених в нелюдських умовах у непристосованих для тривалого перебування камерах закритого приміщення Білозерського районного суду Херсонської області.

Так, з метою, ОСОБА_8 вчиняв кримінальне правопорушення, передбачене ч.2 ст. 111 КК України, а саме державна зрада, тобто умисне вчинення громадянином України дій на шкоду суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України, шляхом передачі на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі та її представникам допомоги в проведенні враженської роботи проти України, вчинене в умовах воєнного стану.

Крім того, ОСОБА_8 та військовослужбовець ПЗФ «дар» ОСОБА_9 , будучи достовірно обізнаними про те, що між рф та Україною відбувається міжнародний збройний конфлікт, за попереднього змову між собою та шляхом невстановленим досудовим розслідуванням військовослужбовцем рф, перебуваючи в окупованому селищі Білозерка Херсонського району Херсонської області, діючи умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своєї дивни, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, у порушення ст. 27, 32, 147 Конвенції та ст. 75 Додаткового Протоколу I, вчинили дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягають у жорстокому поводженні з цивільним населенням, а саме катуванні, вчиненому в умовах воєнного стану.

Так, 07.06.2022 року прибулено о 12:00 год., точний час досудовим розслідуванням не встановлено, ймовірнішим двадцять невстановлених військовослужбовців рф, озброєних автоматичної зброєю, перебуваючи за місцем проживання ОСОБА_10 за адресою: АДРЕСА_4 , провели обшук його домоволодіння. Після завершення обшуку, ОСОБА_10 ув'язнили в одній з камер на первинному поверсі адміністративного приміщення Білозерського районного суду Херсонської області за адресою: Херсонська область, Херсонський район, селище Білозерка, вулиця Дніпрянська, 97, де він утримувався до 09.06.2022 року без будь-яких умов, а також, не надаючи йому жодного разу по обсягу та питанні.

ОСОБА_10 у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, військової зброї не мав, участі у бойових діях не брав, тобто був особою, яка підлягає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в зоні окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

У перший день ув'язнення а саме 07.06.2022 у другій половині дня, точний час не встановлено, невстановлена дослідчим слідством особа воюновника потерпілого з камери до одного з кабінетів Білозерського районного суду, де двоє інших невстановлених осіб упродовж 20 хв. проводили його допит, намагаючись схилити ОСОБА_10 до співпраці з військовим рф. Під час цього вказані особи постійно застосовували до потерпілого психологічний тиск, який полягав у висловлюванні погроз убивствами його дружини, вказуючи, що, «чекнешься». По закінченню допиту невстановлені особи ОСОБА_10 употрясь добре у стіну приміщення.

У вечірній час цього ж дня, тобто 07.06.2022, більш точний час не встановлено, ОСОБА_9 діючи за попередньою змовою з іншими невстановленими досудовим розслідуванням військовослужбовцями рф, знаходячись біля камери утримання ОСОБА_10 , з метою поламати ОСОБА_10 щонайсил до суперетиму, фізично та емоційно вплинути на нього, застосували до потерпілого фізичне насильство, вдаривши потерпілого кулаком по обличчю, використовуючи перевагу фізичної сили, від чого потерпілий впав на сусідню з тій.

Після застосування фізичного насильства медична допомога ОСОБА_10 не надавалася, що і порушенням п. «а» ст.3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Вранці 08.06.2022 року після 10:00 год., більш точного часу не встановлено, військовослужбовець ПЗФ «дар» ОСОБА_9 , діючи за попередньою змовою з іншими невстановленими військовослужбовцями рф, відповідно до заздалегідь розподілених ролей, перебуваючи в камері утримання ОСОБА_10 , з метою поламати його щонайсил до суперетиму, фізично та емоційно вплинути на нього, проводили допит останнього із застосуванням до нього фізичного насильства шляхом нанесення ударів електрострумом, наносив не менше 10 ударів електрошокером в область спини та шиї. 5 ударів електрострумом з використанням заходилі підготовленого пристрою, що генерує електричний струм, та не менше 5 ударів електрошокером рукою по обличчю та потилиці.

ОСОБА_10 у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, військової зброї не мав, участі у бойових діях не брав, тобто був особою, яка підлягає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в зоні окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

09.06.2022 року після 12:00 год., більш точний час не встановлено, ОСОБА_8 , діючи за попередньою змовою з іншими невстановленими слідством військовослужбовцями рф, з метою поламати ОСОБА_10 щонайсил до суперетиму та фізичного знесилити його перед подальшим допитом, відповідно до заздалегідь розподілених між собою ролей, знаходячись в камері, де утримувався ОСОБА_10 , повторно застосували до потерпілого фізичне насильство.

Так, ОСОБА_8 нанесав потерпілому повернутим обличчям до стіни і відкрану напіс йому почерпнув я'ять ударів кулаком по потилиці, не менше трьох ударів по ребрах та не менше трьох ударів ногами по стегнах.

Після цього, ОСОБА_8 наказав потерпілому присідати. У той час коли ОСОБА_10 підводився, ОСОБА_8 бесвідчимо почерпно наніс не менше ніж одним ударом по кінцівках лівої потерпілого та не менше ніж одним ударів кулаком по нирках, від чого ОСОБА_10 дісклька разів падав на підлогу.

У той час, коли ОСОБА_10 через знесилення не мій більше присідати, ОСОБА_8 наказував йому на голову сорочку, в яку той був одягнений, обмотавши її лопнею стрічкою, а на руки ізаду одягнув кайдани.

Надалі на шаленах ОСОБА_8 потерпілий знову почав присідати. Через дискізь хвилин, зупинивши присідання, ОСОБА_8 наказав ОСОБА_10 употрясь добре у стіну приміщення.

У цей час невстановлений слідством військовослужбовець рф зайшов до камери утримання ОСОБА_10 та поніз рукав вимви його з порміщення суд на вулиці і наказав залітти всередину легкового автомобіля.

Після цього ОСОБА_8 підійшов до вказаного транспортного засобу та безпричинно наніс ОСОБА_10 один удар прицільно автомата по потилиці та наказав зяти на підлогу автомобіля.

09.06.2024 року близько 14:00 год., більш точний час не встановлено, прибувши до приватної оселиці сел. Білозерка, вказаний автомобіль зупинився. ОСОБА_8 витяг з автомобіля ОСОБА_10 та кинув його на землю.

Надалі ОСОБА_8 , намагаючись знити з ОСОБА_10 кайданки, у розмові з іншим невстановленим військовослужбовцем рф, запропонував відстрелити потерпілому руку та наніс йому не менше трьох ударів кулаком по нирках. Знаходячись поряд та погрожуючи вбивством у разі поторгнути кайданки, ОСОБА_8 наказав потерпілому присідати 100 разів поки чого вказані особи пійхали у невідомому напрямку.

Таким чином, ОСОБА_10 було зміщено з місця незаконного утримання без складання та надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Після застосування фізичного насильства медична допомога ОСОБА_10 не надавалася, що є порушенням ратну ст.3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Своїми діями ОСОБА_8 , ОСОБА_9 та інші невстановлені військовослужбовці рф порушили вимоги ратну і статті 27 (заборона насильства), статті 147 (жестоке поводження із катуванни) Конвенції та статтю 75(2)(a) (a2) (катування), (c) (погроза вбивством) Додаткового протоколу I.

У період ув'язнення ОСОБА_10 постійно утримувався у нелюдських для людського організму антисанітарних умовах, непридатних для тривалого перебування людини, водного ряу не годувати, обмежувану у питній воді, не надавали особиїх гігієни, обмежували у відвідуванні вбиральні та прогулянок. Тобто потерпілий перебував умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, а ще він не мав можливості кілько знаходити шкоду утримання. Чим ОСОБА_8 , ОСОБА_9 та інші невстановлені військові рф порушили вимоги статті 147 Конвенції (жестоке поводження).

Отже, військовослужбовець ПЗФ «дар» ОСОБА_8 за попередньою змовою з ОСОБА_9 та іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій та передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки, вчинили дії спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягають у жорстокому поводженні з цивільним населенням, а саме катуванни, вчиненому в умовах воєнного стану, а також, перебуваючи на території селища Білозерка Херсонського району, ОСОБА_10 , незаконадому поводжене, яке вирилось у заподіянні фізичного болю незаконно ув'язненому цивільному, з метою примусити останнього співпрацювати з надати інформацію, яка їх цікавила, а також у вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що полягали незаконному ув'язненні цивільної особи ОСОБА_10 , котрий перебуває під захистом, чим порушили статті 27 (заборона насильства), 32 (катування), 147 (жестоке)ув'язнення, катування та поводження) Конвенції та статтю 75 (2) (a) (a2) (катування), (c) (погроза вбивством) Додатку протоколу I.

Таким чином, ОСОБА_8 вчиняв кримінальне правопорушення, передбачене ч.1 ст.438 КК України, а саме жорстоке поводження з цивільним населенням та інших порушенням законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародним договором, тогда на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

ОСОБА_9 вчиняв кримінальне правопорушення, передбачене ч.1 ст.438 КК України, а саме жорстоке поводження з цивільним населенням та інших порушенням законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародним договором, тогда на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

II. Застосовані правові процедури у кримінальному провадженні. Спеціальне судове провадження за відсутності обвинуваченого (ін absentia).

Вказане кримінальне провадження здійснювалось за відсутності ОСОБА_8 та ОСОБА_9 (ін absentia), у зв'язку з їх ухиленням від органу досудового розслідування та суду.

Обвинувачений в судове засідання не з'являвся, у зв'язку з чим, на підставі ухвали Херсонського міського суду Херсонської області від 01.07.2025 року, відносно ОСОБА_8 та ОСОБА_9 здійснювалось спеціальне судове провадження.

Ознайомлення з ухвалою у даному кримінальному провадженні, відповідно до ухвали суду Херсонського міського суду Херсонської області від 17.03.2025, здійснювалось у спеціальному порядку.

Під час досудового розслідування повістки про виклик ОСОБА_8 та ОСОБА_9 та повідомлення про підозру публікувалися у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження у газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора.

Під час судового провадження повідомлення, виклики та процесуальні документи також публікувалися у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження у газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному вебсайті Херсонського міського суду Херсонської області.

Вказані факти, які підтверджені наявними в матеріалах кримінального провадження документами, дають підстави для висновку, що обвинувачені мали усвідомлювати, що проти них розпочато кримінальне провадження, вони отримали чи мали би отримати оголошену підозру, відповідно виклики та інші явлене обвинувачення, мали можливість бути обізнаними із усіма своїми правами, у тому числі, на захист та доступ до правосуддя.

Відтак, держава України під контролем сторони захисту та суду виконувала всі можливості для того, щоб обвинувачені мали право під час судового провадження як мінімум на такі гарантії: а) бути терпляче і докладно повідомленою мовою, яку вона розуміє, про характер і підставу обвинувачення; б) мати достатній час і можливості для підготовки свого захисту, обрати захисника самостійно; в) захищати себе особисто або за участю обраного ними захисника, бути повідомленою про це право і мати призначеного захисника безплатно за рахунок держави.

Суд вважає, що дії обвинувачених вказують, що вони відмовилися від свого права прийняти участь у судовому розгляді.

Суд констатує, що як стороною обвинувачення в ході здійснення спеціального досудового розслідування, так і судом під час здійснення спеціального судового провадження (ін absentia), були здійснені всі можливі передбачені законом заходи щодо дотримання прав обвинувачених на захист та доступ до правосуддя.

Так, участь захисників у даному кримінальному провадженні, залучених для здійснення захисту за призначенням, була забезпечена із самого початку кримінального провадження та здійснювалася до ухвалення вироку у справі. Захисники брали участь у жовтні слідчій (розшуковій) дії, яка передбачала їх обов'язкову участь, отримували усі процесуальні документи, що підлягали врученню обвинуваченим, брали участь у вжитому судовому засіданні. Зауважимо, клопотання чи заперечень з цього приводу від захисників протягом здійснення кримінального провадження не надходило.

Таким чином, суди упродовж усього часу кримінального провадження стороною обвинувачення вжито всі передбачені законом заходи щодо дотримання прав підозрюваних на захист, з урахуванням встановлених законом особливостей спеціального досудового розслідування. При здійсненні судового провадження суди також здійснили всі передбачені законом заходи щодо дотримання прав обвинувачених на захист та доступ до правосуддя, з урахуванням установлених законом особливостей такого провадження.

III. Позиції сторін.

Прокурор в судовому засіданні посилався на доведеність винуватості обвинувачених в інкримінованих їм злочинах, просив призначити ОСОБА_8 покарання за ч.2 ст.28, ч.1 ч.438 КК України і вид позбавлення волі на строк 12 років, за ч.2 ст.111 КК України у вид довічного позбавлення волі, з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. На підставі ч.1 ст.70 КК України, остаточну у вид довічного позбавлення волі, з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. Призначити ОСОБА_9 покарання за ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України у вид позбавлення волі на строк 12 років.

Захисник ОСОБА_6 в останнє слово, що дослідженні докази не доводять винуватість та причетність ОСОБА_8 до дій, які ставляться йому у пречину. Дослідженні докази не є взаємоузгодженими та вони є недостатніми для ухвалення обвинувального вироку. Просив виправдати обвинувачених.

Захисник ОСОБА_7 зазначив, що покази свідка у справі і неконкретизовані. Причинення покарання в максимальних межах слідчий суд не відповідатиме особі винного та характеру вчиненого.

IV. Докази, які підтверджують вину у обставинах вчиненого кримінального правопорушення.

Винуватість ОСОБА_8 та ОСОБА_9 у вчиненні кримінального правопорушення за встановленими судом обставинами підтверджується сукупністю доказів доказами, а саме:

-показаннями потерпілого ОСОБА_10 відповідно до акту 07.06.2022 року оглянути проведене рейд по селу Дніпровське Херсонської області. Близько 10 чоловік провели обшук за місцем його проживання в будинку АДРЕСА_4 . Його затримали та відвезли до будівлі суду в сел.Білозерка, де повістили в одну з камер для утримання вказаної будівлі. Через деякий час його повели на допит. Особа, яка його допитувала, задавала різноманітні питання, на кштат про його становлення до полку «Азов», ОСОБА_11 , крім того пропонував співпрацю, погрожував в разі волі він не погодиться. Після допиту його відвели назад до камери. На підлогу камери вилили відро вод Електричний розряд через воду на підлозі врвав його. Внаслідок удару електрострумом він впав, а ОСОБА_9 ще декілька разів ударив «електрошокером». Потім його затягнули в камеру, їм та ще двом військовослужбовцям, який вивели перед ним, ставили на коліна, обмотували голову сорочкою, на руки одягнули кайдани. Обмотувачі ОСОБА_8 просив стрілять, на який його показали. Його рукт зв'язали ремінцем, дуло автомата, яке знаходилося в руках ОСОБА_8 , ставили на коліна, обмотували голову сорочкою, на руки одягнули кайдани. Обмотувачі ОСОБА_8 примушували присідати, потім знову повертали обличчям до стіни. Через якийсь час його вивели на вулицю і посадили в легковий автомобіль, який рушив з місця. Через якийсь час його вивели з автомобіля. Окупанти не могли знти кайдани, один з них запропонував відстрелити йому руку з автомата, після якогось декілька ударів по голові та знову звузили його в машину. ОСОБА_8 вдарив його прикладом автомату по потилиці та такою чином посадили в автомобіль. Його вивезли до «Білої» сел.Білозерка та